

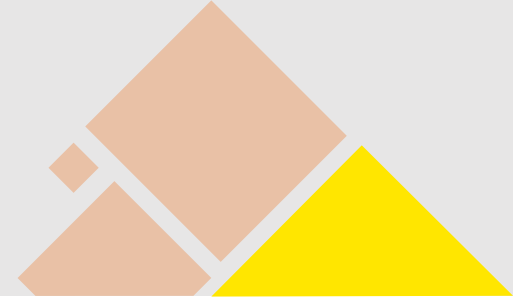

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
ÇED,İZİN VE DENETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ

Dr. Eda ALAGÖZ

ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü

İçerik

- 1 Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Nedir?
- 2 ÇED'in Amacı ve Önemi

- 3 ÇED Mevzuatı
- 4 ÇED Süreci ve ÇED Uygulamaları

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ NEDİR?

Çevre: Canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde bulundukları biyolojik, fiziksel, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamı,

Çevresel etki değerlendirmesi: Gerçekleştirilmesi plânlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları ifade eder

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ NEDİR?

- Kalkınmanın gereği olan faaliyetlerin çevre üzerinde olan olumsuz etkilerini baştan belirleyebilmek,
- Bu olumsuzluklar ortaya çıkmadan önce gerekli önlemleri tespit etmek,
- Kalkınmanın sürdürülebilirliğini sağlamak, amacıyla çevre sorunlarını tespit ve önleme çalışmalarıdır.

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ AMACI VE ÖNEMİ

- Kirlenme sonrası temizleme yerine, günümüzde kabul gören çağdaş yöntemlerle, kirlenmeden önce araştırma ve inceleme yaparak gerekli tedbirleri almak, aldirmek,
- Gelecek nesillerin daha sağlıklı bir çevrede yaşamasını sağlamak,
- Sürdürülebilir kalkınma

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ MEVZUATI

2872 SAYILI
ÇEVRE KANUNU

ÇED YÖNETMELİĞİ
(25.11.2014 tarih
ve 29186 Sayılı
Resmi Gazete)

Gerçekleştirmeyi plânladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya Proje Tanıtım Dosyası hazırlamakla yükümlüdürler.

Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez; proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez. Ancak bu durum söz konusu teşvik, onay, izin ve ruhsat süreçlerine başvurulmasına engel teşkil etmez.

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ YÖNETMELİĞİ

- ÇED kararı alınması zorunluluğu 1983 yılında yürürlüğe giren 2872 sayılı Çevre Kanununun 10. maddesi'nde yer alan ÇED Yönetmeliği **07.02.1993** tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- Uygulamada ortaya çıkan sorunların giderilmesi, etkin ve verimli bir uygulamanın sağlanması amacıyla, yatırım ortamının iyileştirilmesi çalışmaları, yargı kararları ve AB mevzuatı da göz önüne alınarak
 - 23.06.1997,
 - 06.06.2002,
 - 16.12.2003,
 - 17.07.2008
 - 30.06.2011
 - 03.10.2013
 - 25.11.2014 tarihli düzenlemeler yapılmıştır.

Ülkemizde yapılan uygulamalarda ÇED Olumlu/ÇED Gerekli Değildir Kararı olmadan;

- Orman İzni

- Mera İzni

- İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı

- Maden İşletme İzni

- Teşvik

Verilmemektedir.

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİNE TABİ PROJELER

ÇED Yönetmeliği'nde projeler **kirleticilik vasfına göre iki liste** halinde gruplandırılmıştır.

- **EK-1 listesinde** kirleticilik vasfı yüksek olan projeler yer almaktadır. Bu projeler Bakanlık tarafından değerlendirilerek **ÇED Olumlu** veya **ÇED Olumsuz** kararı verilmektedir.
- **EK-2 listesinde** kirleticilik vasfı düşük olan projeler yer almaktadır. Bu projeler Valilikler tarafından değerlendirilerek **ÇED Gerekli Değildir** veya **ÇED Gereklidir** kararı verilmektedir.

EK-1 ÇED SÜRECİ

BAŞVURU

**HALKIN
KATILIMI
TOPLANTISI**

**İNCELEME
DEĞERLENDİRME
KOMİSYONU**

**ÇED OLUMLU
KARARI**

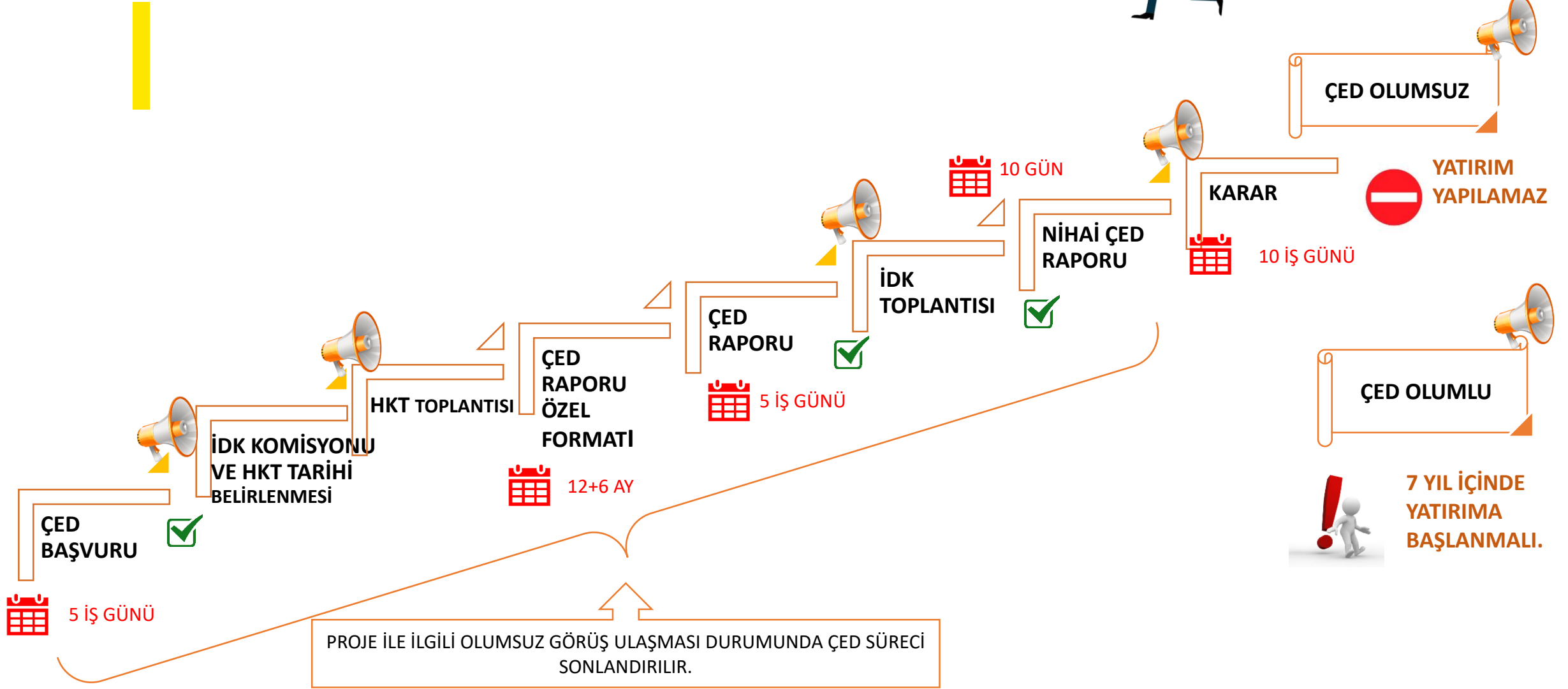

İZLEME KONTROL

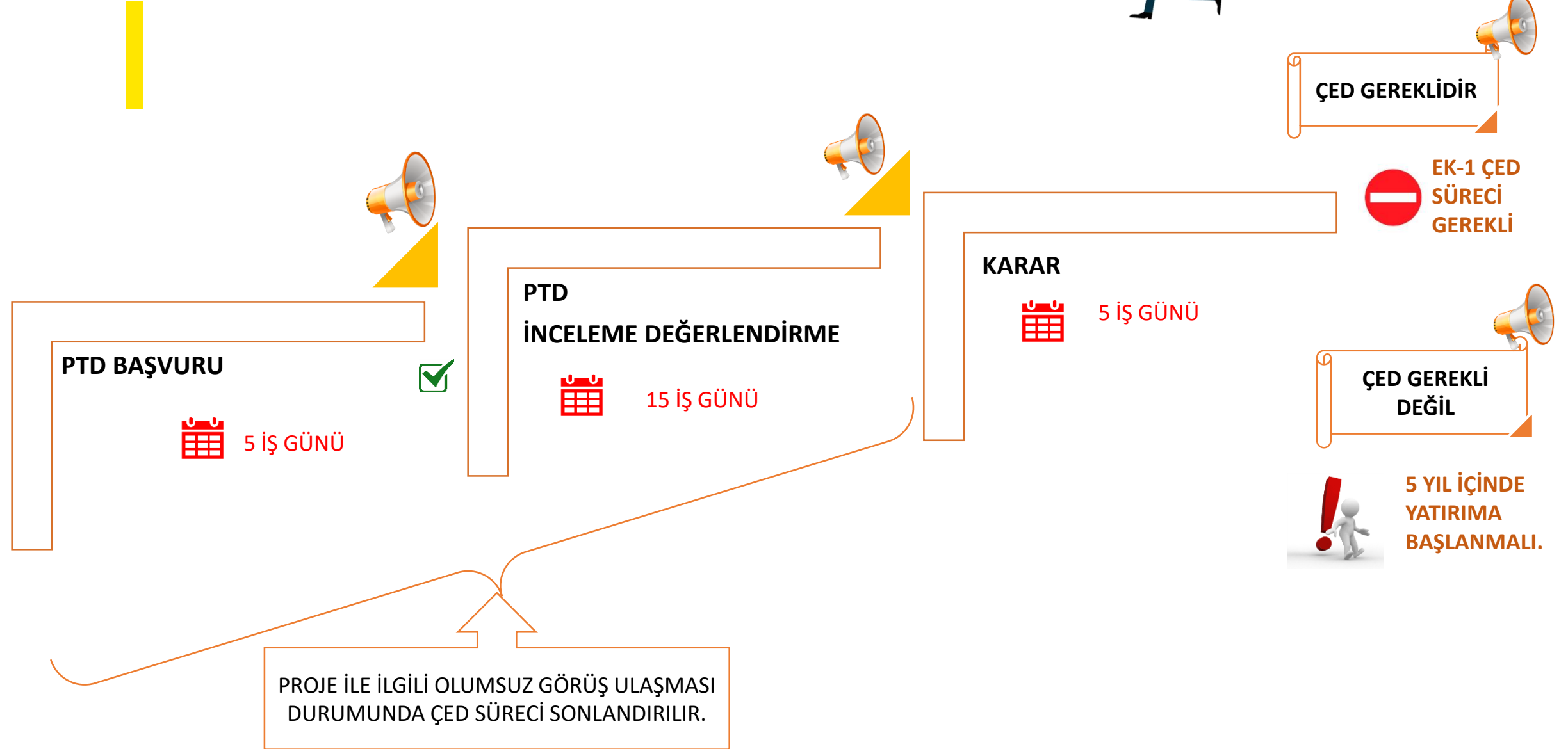

EK-1 SÜRECİ ÇED AŞAMALARI

EK-2 SÜRECİ ÇED AŞAMALARI

ÇEVİRİMİÇİ ÇED SÜRECİ YÖNETİM SİSTEMİ (e-çed)

ÇED süreci 01 Kasım 2013 tarihinden itibaren elektronik ortamda devreye alındı

- Daha kısa ÇED Süreci
- Tüm verilere uzaktan erişim
- Dünyada bu konuda ilk uygulama
- Sürecin her aşamasında yatırımcıların SMS ve e-mail ile bilgilendirilmesi sağlanmaktadır.
- ÇED Raporları ve Proje Tanıtım Dosyaları elektronik kayıt altına alınarak arşiv oluşturulmaktadır.
- Bakanlığımız ve taşra teşkilatımızda değerlendirilen projelerin ÇED süreçlerinin aşamalarının elektronik ortamda izlenmesi sağlanmaktadır.
- İnternet bağlantısı olan her noktadan masa, ofis ihtiyacı duyulmaksızın 7 / 24 başvuru yapılmasına ve değerlendirilmesine imkan sağlanmıştır.
- Kağıt ve dosya üzerinden başvuruya son verilmiş, elektronik başvuruya imkan sağlanmıştır. Bürokrasi azaltılmış, kırtasiyeciliğe son verilmiş, yatırım ortamı iyileşmiştir

ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİNE TABİ PROJELER

MADDE 24 – (1) Aşağıdaki projeler için uygulanacak ÇED sürecine ilişkin yöntem Bakanlıkça belirlenir:

- a) Afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi işlemleri, doğal afetler sonucu yıkılan, bozulan, tahrip olan veya hasar gören herhangi bir yatırımın bulunduğu yerde kısmen veya tümü ile yeniden gerçekleştirilmesi planlanan projeler,
- b) ÇED Yönetmeliğine tabi olmayan veya Seçme Eleme Kriterlerine tabi olduğu halde proje sahibinin ÇED Raporu hazırlanması talebi üzerine Bakanlıkça uygun görülen projeler,
- c) Organize Sanayi Bölgeleri, İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri, Endüstri Bölgeleri, Serbest Bölgeler ile Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde kurulması planlanan projeler,
- ç) Stratejik Çevresel Değerlendirme yapılan alanlarda kurulması planlanan projeler,
- d) Teknoloji değişikliği uygulamak suretiyle, verim artırımına, doğal kaynak kullanımını azaltmaya ve/veya çevre kirliliğini azaltmaya yönelik yapılmak istenilen değişiklikler veya prototip üretim yapan projeler,
- e) Ek-1 listesi veya ek-2 listesinde olup, eşik değeri olmayan projelerde yapılacak her türlü değişikliği içeren projeler,

PROJE SAHİBİNİN DEĞİŞMESİ

Proje sahibinin herhangi bir nedenle değişmesi durumunda; **projenin yeni sahibi, devirle ilgili bilgi ve belgelerin tasdikli suretini, taahhütnamesini ve imza sirkülerini Valiliğe sunmakla yükümlü olup**, projenin önceki sahibinin taahhüt ve yükümlülüklerini, devir tarihinden itibaren, başka bir işleme gerek kalmaksızın üstlenmiş sayılır.

Yatırımın izlenmesi ve kontrol edilmesi

25.11.2014 tarihli ve 29186 sayılı ÇED Yönetmeliği

MADDE 18 – (1) (Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer) Bakanlık, "ÇED Olumlu" kararı veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilen projelerle ilgili olarak, Nihai ÇED Raporu ve/veya "ÇED Gerekli Değildir" kararına esas Proje Tanıtım Dosyasında taahhüt edilen hususların yerine getirilip getirilmediğini izler ve denetler.

(2) Bakanlık bu görevi yerine getirirken gerekli görmesi durumunda ilgili kurum/kuruluşlarla işbirliği yapar.

(4) Proje sahibi "ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararını aldıktan sonra projede yapılacak bu Yönetmeliğe tabi değişiklikleri Bakanlığa veya Valiliğe bildirmekle yükümlüdür.

(5) **(Ek:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)** ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin proje sahibi; komisyonca belirlenen periyotlarda yatırımda kaydedilen gelişmeleri içeren Proje İlerleme Raporu' nu, Bakanlıkça yeterlik verilen ve söz konusu projenin ÇED Raporu'nun hazırlanmasında görev almayan kurum/kuruluşlara hazırlatarak elektronik sisteme yüklemek ve Bakanlık denetimlerinde sunmakla yükümlüdür. Yükümlülüğün yerine getirilmesine yönelik yöntem Bakanlıkça belirlenir.

ÇED İZLEME VE KONTROL

“Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu” kararı veya “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir” kararı verilen projelerle ilgili olarak, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya proje tanıtım dosyasında öngörülen ve proje sahibi tarafından taahhüt edilen hususların yerine getirilip getirilmediği izlemek ve kontrol edilmekte olup izleme kontrollerinde mevzuata aykırılık veya ihlal tespit edilmesi durumunda, ilgili cezai müeyyideler uygulamaktadır.

**ÇED
İZLEME
KONTROL**

Yönetmeliğe aykırı uygulamaların durdurulması

25.11.2014 tarihli ve 29186 sayılı ÇED Yönetmeliği

MADDE 15 (Değişik: 26/4/2006-5491/12 md.) Bu Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan yönetmeliklere aykırı davrananlara söz konusu aykırı faaliyeti düzeltmek üzere Bakanlıkça ya da 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciler tarafından bir defaya mahsus olmak üzere esasları yönetmelikle belirlenen ve **bir yılı aşmamak üzere süre verilebilir.**

Faaliyet; süre verilmemesi halinde derhal, süre verilmesi durumunda, bu süre sonunda aykırılık düzeltilmez ise Bakanlıkça ya da 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciler tarafından kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulur. Çevre ve insan sağlığı yönünden tehlike yaratan faaliyetler süre verilmeksizin durdurulur.

Çevresel Etki Değerlendirmesi incelemesi yapılmaksızın başlanan faaliyetler **Bakanlıkça, proje tanıtım dosyası** hazırlanmaksızın başlanan faaliyetler ise **mahallin en büyük mülkî amiri** tarafından süre verilmeksizin durdurulur.

Süre verilmesi ve faaliyetin durdurulması, bu Kanunda öngörülen cezaların uygulanmasına engel teşkil etmez.”

MADDE 20 e) Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecine başlamadan veya bu süreci tamamlamadan inşaatla başlayan ya da faaliyete geçenlere yapılan **proje bedelinin yüzde ikisi oranında** idarî para cezası verilir. Cezaya konu olan durumlarda yatırımcı faaliyet alanını eski hale getirmekle yükümlüdür.

Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinde verdikleri **taahhütnameye aykırı davrananlara**, her bir ihlal için 10.000 Türk Lirası (36.865 TL) idarî para cezası verilir

ÇED UYGULANMAMIŞ PROJELER

ÇED UYGULANMIŞ PROJELER

TEŞEKKÜRLER

